

Henry James

Portrait
d'amy

Henry James

Henry James mladší byl romanopisec, povídkář a kritik.

Narodil se v rodině náboženského vizionáře. Stejně jako jeho bratr William cestoval už v raném dětství mezi Manhattanem a Paříží. Dostalo se mu nepravidelného vzdělání na různých evropských a amerických školách. Největší vliv na něho měli soukromí učitelé a studium v největších evropských galeriích a muzeích.

Četl celé knihovny anglických a francouzských románů.

V roce 1862 se Henry James zapsal na právnické fakultě Harvardovy univerzity, ale brzy studia zanechal. Poté se plně věnoval literární tvorbě.

Henry James byl vůdčím představitelem analytického psychologického románu v anglickém jazyce. Na svých cestách hlavně po Francii a Itálii pozoroval se zájmem Američany. Amerika představuje v jeho dílech nový, drsný svět, Evropa zjemnělou kulturní tradici, ale i korupci a úpadek.

Portrét dámy

Příběh mladé Američanky z vyšší společnosti 70. let 19. století, odehrávající se v Anglii a následně v Itálii. Isabel odmítá manželství z rozumu a získává velký majetek, který ji umožňuje žít podle svých představ. Je plná touhy po lásce, ale navenek se chová zdrženlivě. Když se dostane pod vlivem intrikující dámy do klece manželství s manipulativním a malicherným mužem, její život ztratí směr a musí složitě hledat cestu k opětovnému nalezení vlastního místa ve světě.

Henry James

Portrét dámy

2015

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno. Používání elektronické verze knihy je umožněno jen osobě, která ji legálně nabyla, a jen pro její osobní a vnitřní potřeby v rozsahu stanoveném autorským zákonem. Elektronická kniha je datový soubor, který lze užívat pouze v takové formě, v jaké jej lze stáhnout z portálu. Jakékoliv neoprávněné užití elektronické knihy nebo její části, spočívající např. v kopírování, úpravách, prodeji, pronajímání, půjčování, sdělování veřejnosti nebo jakémkoliv druhu obchodování nebo neobchodního šíření je zakázáno! Zejména je zakázána jakákoliv konverze datového souboru nebo extrakce části nebo celého textu, umísťování textu na servery, ze kterých je možno tento soubor dále stahovat, přitom není rozhodující, kdo takového sdílení umožnil. Je zakázáno sdělování údajů o uživatelském účtu jiným osobám, zasahování do technických prostředků, které chrání elektronickou knihu, případně omezují rozsah jejího užití. Uživatel také není oprávněn jakkoliv testovat, zkoušet či obcházet technické zabezpečení elektronické knihy.

© Kateřina Hilská c/o DILIA, 2015
© INDEART, 2015

www.indeart.cz
978-80-7519-047-5 (PDF)

Za jistých okolností je málo hodin v životě příjemnějších než ty věnované obřadu zvanému odpolední čaj. Jsou okolnosti, za kterých – ať už se popíjení čaje účastníte, či ne, a někteří lidé samo sebou ne – je už ta situace rozkošná. Ty, jež mám na mysli, až začnu odvíjet tenhle prostý příběh, poskytly pro tuto nevinnou kratochvíli úžasné prostředí. Nezbytnosti k té malé hostině byly rozmístěny na trávníku starého anglického domu na venkově v době, kterou bych nazval dokonalým středem nádherného letního odpoledne. Část odpoledne už se vytratila, ale ještě ho dost zbývalo a ten zbytek oplýval tou nejlepší a nejvzácnější kvalitou. Do šera chybělo ještě mnoho hodin, avšak záplava letního světla už začala slábnout, vzduch lahodněl a na hladkém, hustém trávníku se prostíraly dlouhé stíny. Zvolna se prodlužovaly a výjev s sebou nesl pocit volného času, jenž měl teprve nastat, což je možná hlavní zdroj potěšení z takové scény v takovou hodinu. Za určitých okolností čas od pěti do osmi obnáší malou věčnost, avšak při takovéto příležitosti mohla ta doba představovat jen věčné potěšení. Osoby, jichž se týkala, si své potěšení užívaly klidně, neboť nepatřily k pohlaví, jež obvykle poskytuje nadšené stoupence obřadu, o kterém jsem se právě zmínil. Stíny na tom skvělém trávníku byly rovné a hranaté: pocházely od starého muže sedícího v hlubokém proutěném křesle poblíž nízkého stolku, na němž stála připravená svačina, a od dvou mladších mužů procházejících se před ním sem a tam a zaměstnaných nesoustavným hovorem. Stařec držel v ruce šálek – byl to nezvykle objemný šálek, s jiným vzorem než ostatní, pestrobarevně malovaný. Upíjel velice obezřele, dlouho si držel šálek u brady a díval se směrem k domu. Jeho společníci buď už dopili, nebo jim tato výsada byla lhostejná; kouřili cigarety a dál se procházeli. Jeden z nich občas, když šel kolem, věnoval pozorný pohled staršímu muži, jenž spočíval zrakem na sytě červeném průčelí svého příbytku, aniž si byl vědom, že je pozorován. Dům, který se tyčil za trávníkem, byl stavbou, jež tuto úctu oplácela, a představoval nejtypičtější předmět v tom příznačně anglickém obrázku, který jsem se pokusil nastínit.

Stál na nízkém návrší nad řekou – tou řekou byla Temže asi čtyřicet mil od Londýna. Dlouhé průčelí opatřené štítem a postavené z červených cihel, s jejichž nádechem si čas a počasí už všelijak pohrály, avšak spíše jej vylepšily a zjemnily, předvádělo trávníku místa porostlá břečťanem, shluky komínů, okna zarostlá popínavými rostlinami. Dům měl své jméno a historii – ten starý pán, který tu popíjel čaj, by vám s radostí o nich pověděl – o tom, jak ho postavili za Edvarda VI., jak jednu noc hostil dokonce velkou Alžbětu (jejíž vznešená osoba spočinula na úžasně prostorné a děsivě hranaté posteli, která stále ještě znamenala hlavní poctu, pokud šlo o spaní), jak za Cromwellových válečných časů utržil hodně šrámů a jisté zohavení a potom za restaurace byl opraven a značně rozšířen a jak nakonec, poté co ho v osmnáctém století různě přestavovali a mrzačili, přešel do pečlivého držení mazaného amerického bankéře, který ho původně koupil, protože ho díky okolnostem příliš složitým, než abych je tu rozváděl, nabízeli skoro za hubičku. Koupil ho tedy, i když bručel, jak je ošklivý, jak je starý a nepohodlný, ovšem teď, po uplynulých dvaceti letech, si uvědomoval tu skutečnou estetickou vášeň, kterou k němu pociťuje: znal všechny jeho přednosti a dovedl vás postavit přesně tak, aby na vás zapůsobily, a právě v tu denní dobu, kdy stíny různých jeho výstupků a výčnělků, které tak měkce dopadaly na teplé a unavené zdivo, měly tu správnou míru. Krom toho, jak už jsem řekl, dokázal vyjmenovat většinu z jeho postupných majitelů a obyvatel, z nichž několik bylo obecně známých, a přitom vše podával s neokázalým přesvědčením, že tato poslední fáze osudu domu není ta nejméně účtyhodná. Průčelí domu obrácené směrem k části trávníku, kterou se právě zabýváme, nebylo ovšem vstupní – to se nacházelo zcela jinde. Vládlo tu svrchované soukromí a široký travnatý koberec, který pokrýval rovné návrší, jako by jen prodlužoval honosný interiér. Velké nehybné duby a buky vrhaly stín tak neprostupný jako sametové závěsy a místo bylo podobně jako pokoj vybaveno lavičkami s polštářky a pestrobarevnými plédy, na trávě ležely knihy a papíry. Řeka plynula kousek dál; přesněji řečeno tam, kde se terén začal svažovat, trávník končil. Cesta dolů k vodě byla nicméně rozkošná.

Starý pán u stolku, který přicestoval z Ameriky už před třiceti lety, si s sebou přivezl hned navrch zavazadla svou americkou fyziognomii; a nejenže si ji přivezl s sebou, ale také ji udržoval v nejlepším pořádku, aby si ji, pokud by bylo třeba, zase mohl s nejlepším svědomím odvézt zpět do své domoviny. V tuto chvíli však se zjevně nikam přemísťovat nehodlal; cestování měl za sebou a užíval si odpočinku, který předchází tomu věčnému. Měl úzkou, hladce oholenou tvář s pravidelnými rysy a výrazem klidné pronikavosti ducha. Byl to očividně obličej, v němž se nezobrazovalo mnoho, takže dojem vyrovnané bystrosti byl tím záslušnější. Jako by vyjadřoval, že měl v životě úspěch, avšak také to, že ten úspěch nebyl nepřetržitý a nebudil závist, ale spíše v sobě skrýval neškodnost neúspěchu. Rozhodně měl značnou zkušenost s lidmi, ale v tom chabém úsměvu, který mu pohrával na hubené a protáhlé tváři a prozařoval humorné oko, když konečně opatrně položil svůj velký šálek na stolek, se jevila téměř venkovská prostota. Byl úhledně ustrojen do dobře vykartáčovaného černého obleku,

ovšem na kolenou měl složený šál a nohy měl obuté do tlustých vyšívaných bačkor. Poblíž jeho křesla ležela na trávě krásná kolie a sledovala pánovu tvář téměř se stejnou něhou, s jakou pán obhlížel ještě autoritativnější fyziognomii domu, a malý, zježený, živý teriér věnoval zase nesoustavnou pozornost ostatním pánům.

Jedním z nich byl pozoruhodně dobře stavěný pětatřicátník s tváří tak anglickou, jak byl vzhled starého pána, jehož jsem právě vykreslil, jiného druhu; nápadně hezká tvář, svěží barvy, čestná a upřímná, s pevnými, symetrickými rysy a živýma šedýma očima, bohatě zdobená kaštanově hnědým vousem. Tenhle člověk měl vzhled výjimečného, skvělého šťastlivce – budil dojem šťastné povahy zúrodněné vysokou civilizací, což znamenalo, že kdo se na něj náhodně podíval, musel mu závidět. Měl jezdecké boty a ostruhy, jako by právě přijel zdaleka na koni; na hlavě bílý klobouk, který budil dojem, že je mu velký; obě ruce držel za zády a v jedné z nich – ve velké, bílé, hezky modelované pěsti – svíral špinavé rukavice z psí kůže.

Jeho společník, který chodil sem a tam po trávníku, byl člověk podle zcela jiného modelu a na rozdíl od předchozího, ačkoli mohl vzbuzovat vážnou zvědavost, nikoho nesváděl k tomu, aby si téměř slepě přál octnout se na jeho místě. Vysoký, hubený, jen tak tak držel pohromadě, měl nehezky, neduživý, ale chytrý a sympatický obličej, obdařený, ale rozhodně ne ozdobený řídkým knírem a licousy. Vypadal chytře a nemocně – což rozhodně není šťastná kombinace – a na sobě měl hnědý sametový kabát. Ruce skrýval v kapsách a způsob, jakým to činil, prozrazoval, že ten zvyk je zatvrzelý. Při chůzi se spíš šoural, nohy ho neunesly příliš pevně. Jak už jsem se zmínil, kdykoli procházel kolem starého pána, spočinul na něm pohledem a v tu chvíli, kdy se jejich tváře ocitly v určitém vztahu, jste mohli snadno poznat, že je to otec a syn. Otec konečně zachytil synův pohled a vstřícně se pousmál.

»Daří se mi dobře,« podotkl.

»Vypil jsi čaj?« zeptal se syn.

»Ano a chutnal mi.«

»Mám ti ještě nalít?«

Starý pán o tom klidně pouvažoval. »Myslím, že počkám a uvidím.« Když promluvil, bylo slyšet jeho americký přízvuk.

»Není ti chladno?« ptal se syn.

Otec si pomalu přešel po nohou. »Já nevím. Nepoznám to, dokud to nepocítím.«

»Možná by to někdo mohl cítit s tebou,« navrhl se smíchem mladší muž.

»Doufám, že se mnou stále bude někdo cítit! Necítíte se mnou, lorde Warburtone?«

»Ano, nesmírně,« okamžitě odpověděl pán oslovený jako lord Warburton.

»Musím říct, že vypadáte úžasně spokojeně.«

»To taky nejspíš jsem, skoro ve všech ohledech.« Starý pán se podíval na svůj zelený šál a uhladil si ho na kolenou. »Pravda je, že jsem spokojený už tolik let, že jsem si na to nejspíš zvykl a ani o tom nevím.«

»Ano, to je nuda, kterou skýtá spokojenost,« přisvědčil lord Warburton.
»Poznáme až to, když nám něco vadí.«

»Napadá mě, že jsme dost nároční,« poznamenal jeho společník.

»O tom, že jsme nároční, není pochyb,« zamumlal lord Warburton. A pak ti tři muži nějakou dobu mlčeli; dva mladší stáli a dívali se na staršího, který vzápětí požádal o další čaj. »Já bych si třeba myslel, že vám notně musí vadit ten šál,« prohlásil lord Warburton, když jeho společník doléval starci čaj.

»Ale ne, ten šál mít musí!« vykřikl pán v sametovém kabátě. »Ať tě ani nenapadne něco takového mu nasadit do hlavy.«

»Patří mé ženě,« prostě odpověděl starý pán.

»Aha – tak jestli k tomu máte citové důvody,« a lord Warburton se zatvářil omluvně.

»Nejspíš jí ho budu muset vrátit, až přijde,« pokračoval stařec.

»Nic takového, prosím, neuděláš. Necháš si ho pěkně na těch svých starých, ubohých nohách.«

»Nemusíš hned urážet mé nohy,« bránil se stařec. »Řekl bych, že jsou tak dobré jako ty tvoje.«

»Jen si klidně posluž a urážej ty moje,« odpověděl syn a podal mu čaj.

»Jsme takové dvě chromé kachny. Myslím, že mezi námi není velký rozdíl.«

»Jsem ti velice zavázán, že mě nazýváš kachnou. Jaký je ten čaj?«

»Teda dost horký.«

»To má být jeho přednost.«

»V tom případě má velkou přednost,« zamumlal vlídně starý pán. »Dělá mi moc dobrou ošetřovatelku, lorde Warburtone.«

»Není trošku nešikovný?« otázalo se jeho lordstvo.

»Ne, není nešikovný – když uvážíme, že je sám invalida. Dělá mi moc dobrou ošetřovatelku – na to, že je to chorá ošetřovatelka. Říkám mu chorá ošetřovatelka, protože je chorý.«

»No tak, tati!« vykřikl ošklivý mladík.

»No jsi přece chorý – kéž bys nebyl. Ale asi si nemůžeš pomoci.«

»Mohl bych se pokusit – to je nápad,« souhlasil mladík.

»Bylo vám někdy zle, lorde Warburtone?« zeptal se jeho otec.

Lord Warburton chvíli přemýšlel. »Ano, pane, jednou, v Perském zálivu.«

»Dělá si z tebe legraci,« řekl druhý mladík. »To je takový vtip.«

»Dneska je jich zřejmě velký výběr,« odpověděl klidně otec. »Vy ale nevypadáte, že byste někdy něčím trpěl, lorde Warburtone.«

»Je mu zle ze života, zrovna mi o tom povídal a dal si pěkně záležet,« poznamenal přítel lorda Warburtona.

»Je to pravda, pane?« vážně se zeptal stařec.

»Pokud ano, váš syn mi neposkytl žádnou útěchu. Je s ním hrozný hovor – tomu říkám cynik! Ten snad nevěří ničemu.«

»A to je další vtip,« prohlásil muž obviněný z cynismu.

»To proto, že má tak chatrné zdraví,« vysvětloval otec lordu Warburtonovi. »Působí to na jeho myšlení a zabarvuje náhled na svět; má pocit, že snad nikdy nedostal šanci. Je to však skoro výhradně teoretická záležitost, víte – jeho náladu to neovlivňuje. Skoro si nevzpomínám, že bych ho někdy viděl nenaloženého – asi tak jako v tuhle chvíli. Často mě i rozveselí.«

Mladík s tímto popisem pohlédl na lorda Warburtona a zasmál se. »To má být velká chvála, nebo obvinění z lehkovážnosti? Přál by sis, abych své teorie uvedl v praxi, tati?«

»To bychom se asi dočkali pěkných podivností!« vykřikl lord Warburton.

»Doufám, že sis neosvojil tenhle tón,« podotkl stařec.

»Warburtonův tón je horší než ten můj. On jen předstírá, že se nudí. Já se nenudím vůbec. Mě život baví snad až příliš.«

»Á, příliš – to bys neměl dopustit!«

»Tady u vás se nikdy nenudím,« vysvětloval lord Warburton. »U vás se moc dobře povídá.«

»To má snad být další vtip?« zeptal se starý pán. »Nic vás neomlouvá, abyste se nudil kdekoli. Ve vašem věku jsem nic takového neznal.«

»Zřejmě jste měl delší vývoj.«

»Ne, naopak, vyvíjel jsem se rychle. Řekl bych právě proto. Ve dvaceti už jsem byl ve vývoji skutečně daleko. Pracoval jsem jako divý. Nenudil byste se, kdybyste měl co dělat, ale vy mladí muži žijete všichni zahálkou. Příliš se soustřeďujete jen na vlastní potěšení. Jste moc vybíraví, moc pohodlní a moc bohatí.«

»No tohle!« protestoval lord Warburton. »Že zrovna vy budete bližnímu vyčítat přílišné bohatství!«

»Myslíte proto, že jsem bankéř?« zeptal se starý pán.

»Třeba proto, chcete-li. A taky proto, že máte – ne snad? – neomezené prostředky.«

»Není moc bohatý,« zastával se otce druhý mladík. »Ohromnou spoustu peněz rozdal.«

»Předpokládám, že to byly jeho vlastní,« dodal lord Warburton. »A najděte mi v tom případě lepší důkaz bohatství. Ať veřejný dobrodinec nemluví o tom, že se někdo příliš věnuje svému potěšení.«

»Tatínek má rád potěšení – rád ho činí jiným lidem.«

Starý pán zavrtěl hlavou. »Nepředstírám, že jsem něčím přispěl k zábavě svých současníků.«

»Tati, jsi až moc skromný!«

»To je taky vtip, pane,« prohlásil lord Warburton.

»Vy mladí muži hýříte vtipy. Ale až dojdou vtipy, nezbude vám vůbec nic.«

»Naštěstí stále vznikají další a další,« poznamenal ošklivý mladík.

»Tomu nevěřím – myslím, že život je stále vážnější. Na to vy mladí taky jednou přijdete.«

»Stále větší vážnost života – to je ovšem taky úžasný zdroj vtipů.«

»To teda musí být černý humor,« podotkl starý pán. »Jsem přesvědčen, že nastanou velké změny – a ne všechny k lepšímu.«

»V tom s vámi úplně souhlasím, pane,« prohlásil lord Warburton. »Jsem si víc než jistý, že přijdou velké změny a že se stanou všelijaké podivné věci. Proto

je mi tak zatěžko řídit se vaší radou. Vzpomínáte, onehdy jste mi řekl, že bych se měl něčeho chytit. Člověk váhá chytit se něčeho, co může za chvíli vyletět do vzduchu.«

»Měl by ses chytit nějaké hezké ženy,« navrhl jeho společník. »Vší silou se snaží zamilovat,« dodal jako vysvětlení otci.

»I ty hezké ženy nakonec mužou vyletět do vzduchu!« vykřikl lord Warburton.

»Ne, ne, ty zůstanou nohama na zemi,« odvětil starý pán. »Ty neovlivní společenské a politické změny, na které jsem narážel.«

»Chcete tím říct, že je nikdo nezruší? Tak dobrá, chopím se nějaké co nejdřív a uvážu si ji na krk jako záchranný pás.«

»Dámy nás spasí,« přisvědčil starý pán. »Tedy ty nejlepší z nich – já je totiž rozlišuji. Namluvte si nějakou hodnou a ožeňte se s ní – a hned budete mít zajímavější život.«

Chvilé ticha možná znamenala, že na posluchače velkodušnost jeho řeči zapůsobila, protože ani pro syna, ani pro hosta nebylo tajemstvím, že jeho pokus o manželství nedopadl zrovna šťastně. Ovšem jak řekl, rozlišoval a tato slova bylo možno chápat i jako přiznání osobní chyby. I když by samozřejmě bylo nemístné, aby jeden z jeho společníků poznamenal, že dáma jeho srdce nepatřila právě mezi ty nejlepší.

»Pokud se ožením se zajímavou ženou, získám zájem – tohle se mi snažíte říct?« zeptal se lord Warburton. »Nijak se do manželství neženu – váš syn mě vyličil poněkud nepravdivě. Nicméně kdo ví, co by se mnou zajímavá žena dokázala udělat.«

»Rád bych viděl tvou představu zajímavé ženy,« podotkl přítel.

»Kamaráde, představy přece nemůžeš vidět – zvlášť ty tak vysoce prchavé, jako jsou ty moje. Kdybych ji tak mohl vidět aspoň já – to už by byl velký krok kupředu.«

»Tedy můžete se zamilovat, do koho se vám zlíbí,« pokračoval starý pán, »ale nesmíte se zamilovat do mé neteře.«

Jeho syn se rozesmál. »Řekne si, že to má být provokace! Tati, ty žiješ s Angličany už třicet let a pochytil jsi leccos z toho, co říkají. Ale zatím jsi nepochopil to, co zamlčí!«

»Můžu mluvit, jak chci,« opáčil starý pán klidně.

»Neměl jsem zatím tu čest vaši neteř poznat,« ujistil ho lord Warburton.
»Vlastně jsem teď o ní slyšel poprvé.«

»Je to neteř mé ženy – paní Touchettová ji přiveze do Anglie.«

Poté mladý pan Touchett dovysvětlil: »Totiž matka, jak víš, trávila zimu v Americe a teď ji čekáme zpátky. Píše, že objevila nějakou neteř a že ji pozvala k nám.«

»To je od ní moc hezké,« mínil lord Warburton. »A ta slečna je zajímavá?«

»Nevíme o ní skoro o nic víc než ty. Matka nepsala žádné podrobnosti. Komunikuje s námi hlavně telegraficky a její telegramy jsou poněkud záhadné. Říká se, že ženy je neumějí psát, ale má matka to zvládla dokonale. ‚Unavena Amerikou, desne horko, vracim do Anglie s neteri, prvnim parnikem se slusnou kajutou.‘ Takové a podobné zprávy od ní dostáváme – tedy tahle přišla posledně. Ale myslím, že se o neteři poprvé zmínila už v té předcházející. ‚Zmena hotelu, moc spatne, drzy recepcni, adresa zde. Vzala dceru sestry, umrela loni, cesta do Evropy, dve sestry, velka samostatnost.‘ Tohle nám s otcem snad ještě pořád vrtá hlavou. Myslím, že si to lze vykládat různými způsoby.«

»Jedno je ale jisté,« podotkl starý pán, »totiž to, že to ten recepční od ní asi pěkně schytl.«

»Ani tím si nejsem tak docela jistý, protože nakonec ona vyklidila pole, ne? Nejdřív jsme si mysleli, že třeba ta sestra, o které se zmínila, je sestra toho recepčního. Ovšem následující zmínka o neteři, zdá se, dokazuje, že mluvila o jedné z mých tet. Pak je tu otázka, či jsou vlastně ty další dvě sestry. Nejspíš jsou to dvě dcery mé zesnulé tety. Ke komu se vztahuje ta ‚samostatnost‘ a v jakém smyslu to slovo užila – v tom tedy zatím nemáme jasno. Platí ten výraz zejména o té slečně, které se matka ujala, nebo se dotýká obou sester? A myslí to

po stránce morální, nebo finanční? Znamená to, že zůstaly dobře zaopatřené, nebo že si nepřejí žádné závazky? Nebo to prostě znamená, že si rády dělají, co chtějí?«

»Ať to znamená cokoli, praví se to s určitostí,« poznamenal pan Touchett.

»Však sami uvidíte,« uzavřel lord Warburton. »A kdypak přijede paní Touchettová?«

»Tady bohužel naprosto tápeme – jakmile objeví slušnou kajutu. Třeba na ni ještě čeká – na druhé straně možná už se vylodila v Anglii.«

»V tom případě by vám patrně poslala telegram.«

»Ona nikdy neposílá telegramy, když to čekáte – jen naopak,« prohlásil starý pán. »Ráda mě přepadá znenadání – myslí, že mě přistihne při nějaké špatnosti. To se jí zatím nepodařilo, ale nevzdává se.«

»Taky totiž sdílí tenhle rodinný rys, tu samostatnost, o které mluvím.« Syn podal příznivější zhodnocení celé záležitosti. »Ať už přednosti těch slečen tkví v čemkoli, ona se jim jistě vyrovná. Ona si ráda všechno zařídí sama a nevěří, že by jí kdokoli byl schopen pomoci. Já jsem pro ni něco jako známka na dopis, která nelepí, a nikdy by mi neodpustila, kdybych se opovážil jet jí do Liverpoolu naproti.«

»Dáte mi alespoň vědět, až dorazí ta sestřenice?« otázal se lord Warburton.

»Jen za podmínky, kterou jsem stanovil – že se do ní nezamilujete!« zopakoval pan Touchett.

»To mi přijde jako tvrdá podmínka. Nejsem snad dost dobrý?«

»Myslím až příliš dobrý – protože bych nerad, aby si vás vzala. Nepřijíždím sem hledat manžela – aspoň doufám. Tolik slečen z Ameriky se tomu dnes věnuje, jako by doma neměly žádné dobré ženichy. K tomu je patrně zasnoubená, americké dívky obvykle jsou zasnoubené. Navíc si nakonec nejsem jistý, že by z vás byl nějak obdivuhodný manžel.«

»Nejspíš bude zasnoubená. Poznal jsem hodně amerických dívek a všechny byly zasnoubené – ale nikdy mi nepřipadalo, že by se to nějak projevovalo, na mou duši! A pokud jde o to, jestli ze mě bude dobrý manžel,« pokračoval host páně Touchetta, »tím si sám nejsem jistý. Člověk to prostě musí zkusit!«

»Zkoušejte to, jak je libo, ale ne na mé neteři,« usmál se starý pán, jemuž ta představa přišla vlastně hlavně humorná.

A lord Warburton uzavřel celou záležitost prohlášením s ještě větším vtipem: »Ona možná nakonec ani za tu zkoušku nestojí!«

Zatímco ti dva se takto příjemně špičkovali, Ralph Touchett kousek poodešel tím svým obvyklým šouravým krokem, s rukama v kapsách a s malým rošťáckým teriérem v patách. Šel tváří obrácen k domu, ale oči zamyšleně klopil k trávníku. Poskytl tímto předmět pozorování osobě, která se právě objevila v širokých dveřích a chvílku tam stála, než ji uviděl. Obrátil k ní svou pozornost, až když si všiml chování psa, který náhle vyrazil vpřed a začal pronikavě štěkat, ovšem spíš na pozdrav, než že by útočil. Tou osobou byla mladá dáma, která si zřejmě reakci zvířátka okamžitě vysvětlila jako pozdrav. Pes se rychle blížil, až se jí zastavil u nohou, vzhlížel k ní a mocně štěkal. Načež ona se bez váhání shýbla, vzala ho do rukou a zvedla si ho k tváři, zatímco on pokračoval v tom překotném uvítacím projevu. Jeho pán mezitím dorazil za ním a spatřil, že Bunchie se právě spřátelil s vysokou dívkou v černých šatech, která už na první pohled působila hezky. Byla prostovlasá, jako by patřila do domu, což poněkud mátló syna jeho majitele, který věděl, že z důvodu otcova chatrného zdraví sem mnoho návštěv nechodí. Mezitím si nově přichozí povšimli i druzí dva pánové.

»Propána, kdopak je ta cizí žena?« ptal se pan Touchett.

»Třeba je to neterť paní Touchettové – ta samostatná mladá dáma,« hádal lord Warburton. »Nejspíš ano – podle toho, jak zachází se psem.«

Také kolie se teď nechala vyrušit, odklusala ke slečně ve dveřích a cestou pomalu začala vrtět ocasem.

»Ale kdepak je má žena?« zamumlal starý pán.

»Nejspíš ji ta mladá dáma někde nechala – to patří k té samostatnosti.«

Dívka už s úsměvem promlouvala s Ralphem a stále ještě držela v náruči teriéra. »To je váš pejsek, pane?«

»Ještě před chvílí byl, ale vy jste najednou získala pozoruhodně velkou jeho část.«

»Nemůžeme ho mít dohromady?« zeptala se dívka. »Je to takové roztomilé zvířátko.«

Ralph se na ni zadíval – byla nečekaně hezká. »Můžete ho mít i sama pro sebe,« odpověděl.

Ta mladá dáma jako by měla hodně sebedůvěry, ale i důvěry v ostatní. Nad tím náhlým projevem štědrosti však rozpačitě zrudla. »Měla jsem vám říct hned, že jsem nejspíš vaše sestřenice,« pronesla a postavila psa na zem. »A tu máme dalšího!« dodala rychle, když se přiblížila kolie.

»Nejspíš?« vykřikl mladík se smíchem. »Myslel jsem, že to už je jisté! Přijela jste s mou matkou?«

»Ano, před půlhodinou.«

»A to vás tu vysadila a opět odcestovala?«

»Ne, šla rovnou do svého pokoje a řekla mi, že kdybych vás náhodou potkala, mám vyřídit, abyste za ní přišel ve tři čtvrtě na sedm.«

Mladík se podíval na hodinky. »Moc vám děkuju, budu dochvilný.« Pak pohlédl na sestřenici. »Tak vás tu pěkně vítám. Opravdu rád vás vidím.«

Okem, v němž se zračila bystrost, si všechno prohlížela – svého společníka, ty dva psy, dva pány pod stromy a krásnou scenerii, která ji obklopovala. »Nikdy jsem neviděla nic tak rozkošného, jako je tohle sídlo. Už jsem prošla celý dům, je prostě úchvatný.«

»Mrzí mě, že jste tu už tak dlouho, a my jsme o tom nevěděli.«

»Vaše matka mi řekla, že v Anglii lidé přijíždějí docela potichu, tak jsem si myslela, že tak to má být. Ten pán tamhle je váš otec?«

»Ano, ten starší – ten, co sedí,« přisvědčil Ralph.

Dívka se zasmála. »Nemyslela jsem si, že by to byl ten druhý. Kdo je ten druhý?«

»Je to náš přítel, lord Warburton.«

»Á, doufala jsem, že tu bude nějaký lord – je to jako v románu!« A pak náhle zvolala: »Je to rozkošný pejsek!« shýbla se a znovu zvedla teriéra.

Zůstávala stát tam, kde se potkali, nijak se nesnažila pokročit do zahrady nebo si jít promluvit s panem Touchettem, a zatímco se štíhlá a okouzlující dívka zdržovala blízko prahu, jejího společníka napadlo, jestli snad čeká, že jí starý pán

přijde složit poklonu. Americké dívky jsou zvyklé na notnou dávku úcty a už se také proslechlo, že tahle není žádná putička. Vlastně jí to Ralph četl ve tváři.

»Nepůjdete se seznámit s otcem?« navrhl jí nicméně. »Je starý a neduživý – nevstává z křesla.«

»Chudák – to je mi moc líto!« vykřikla dívka a okamžitě se pustila k němu. »Z toho, co o něm říkala vaše matka, jsem měla dojem, že je spíš – spíš hodně čilý.«

Ralph se na chvíli odmlčel. »Rok ho neviděla.«

»No nic, vybral si moc hezké místo na sezení. Tak pojď, pejsánku.«

»Tohle staré místo je nám drahé,« pronesl mladík a pohlédl úkosem na společníci.

»Jak se jmenuje?« zeptala se, když její pozornost upoutal zase pes.

»Můj otec?«

»Ano,« nechala ho pobaveně při tom – »ale neříkejte mu, že jsem se ptala.«

To už došli k místu, kde seděl pan Touchett, a on zvolna vstával, aby se představil.

»Matka přijela,« vysvětlil Ralph, »a tohle je slečna Archerová.«

Starý pán jí položil ruce na ramena, chvíli se na ni nesmírně laskavě díval a pak ji galantně políbil. »Moc mě těší, že vás tu vidím, ale mrzí mě, že jste nám nedala příležitost přichystat vám uvítání.«

»Vždyť nás uvítali. V hale bylo nejmín deset sluhů. A u brány nějaká stará žena udělala přímo pukrle.«

»Svedeme to líp – když to víme s předstihem!« Starý pán tam stál, usmíval se, mnul si ruce a pomalu vrtěl hlavou. »Jenže paní Touchettová nemá uvítání ráda.«

»Šla rovnou do svého pokoje.«

»Ano – a zamkla se tam. To ona dělá vždycky. No nic, snad ji uvidím někdy příští týden.« A manžel paní Touchettové se pomalu vrátil na své místo.

»To dřív,« ujistila ho slečna Archerová. »Přijde na večeři v osm hodin. A vy nezapomeňte – ve tři čtvrtě na sedm,« dodala a s úsměvem se obrátila k Ralphovi.

»Co se má stát ve tři čtvrtě na sedm?«

»Mám se dostavit k matce,« odpověděl Ralph.

»Á, šťastný chlapec!« komentoval starý pán. »Musíte se posadit a dát si trochu čaje,« pronesl k neteři své ženy.

»Dostala jsem čaj do pokoje hned, jak jsem přijela,« odpověděla slečna. »Mrzí mě, že vám není dobře,« dodala a zrakem spočinula na svém úctyhodném hostiteli.

»Ale, jsem starý člověk, děvenko, už je načase, abych se tak cítil. Ale určitě se mi udělá líp, když tu teď jste vy.«

Znovu bloudila pohledem všude kolem – prohlížela si trávník, rozložené stromy, stříbřitou Temží s rákosím na březích, ten krásný starý dům. Zatímco se věnovala svým pozorováním, udělala v nich místo i pro své společníky – pozorování tak všeobsáhlé si jistě lze snadno představit u mladé ženy zjevně inteligentní a v tuto chvíli plné vzrušení. Posadila se a odložila psa. Bílé ruce měla složené v klíně na černých šatech. Hlavu držela vzhůru, oči jí zářily, její pružná postava se snadno otáčela tu tím, tu oním směrem, v souladu s očividnou hbitostí, s níž zachycovala své dojmy. A těch nebylo málo a odrážely se v jasném, klidném úsměvu. »Nic tak krásného jsem v životě neviděla.«

»Vypadá to moc dobře,« přisvědčil pan Touchett. »Vím, jak to na vás působí. Taký jsem si tím prošel. Ovšem vy sama jste moc krásná,« dodal se zdvořilostí, která v sobě nenesla ani náznak obhroublé šprýmovnosti, a se spokojeným vědomím, že jeho pokročilý věk mu dává výsadu říkat takové věci i mladým osobám, které tím případně může poplašit.

Do jaké míry se tato mladá osoba poplašila, není nutné přesně posuzovat, ale okamžitě vstala a začervenala se, nicméně to neodmítla. »To ano, jistěže vypadám rozkošně!« zasmála se. »Jak starý je váš dům? Je z alžbětinské doby?«

»Raně tudorovský,« upřesnil Ralph.

Otočila se k němu a dívala se mu do tváře. »Raně tudorovský? To je ale nádhera! A nejspíš je tu takových spousta.«

»Je tu taky spousta mnohem lepších.«

»To neříkej, synu!« zaprotestoval starý pán. »Není nic lepšího než tenhle.«

»Já mám velice dobrý dům a myslím, že v některých ohledech dokonce lepší,« vmísil se do hovoru lord Warburton, který zatím nepromluvil, ale slečnu Archerovou pozorně sledoval. S úsměvem se trochu předklonil, s ženami to výborně uměl. Dívka to okamžitě ocenila – nezapomněla, že je to lord Warburton. »Velice rád bych vám ho ukázal,« dodal.

»Nevěřte mu!« vykřikl starý pán. »Ani se na něj nechod'te dívat! Je to ubohá stará barabizna – s tímhle se nedá vůbec srovnávat.«

»Nevím – nemohu to posoudit,« podotkla dívka a usmívala se na lorda Warburtona.

Tahle debata Ralpha Touchetta zhola nezajímala. Stál tu s rukama v kapsách a spíš vypadal, že by rád pokračoval v hovoru s nově nalezenou sestřenicí. »Máte hodně ráda psy?« otázal se, aby nějak začal. Jako by si uvědomoval, že na chytrého muže je to poněkud nešikovný začátek hovoru.

»To skutečně mám,« přisvědčila.

»Tak si toho teriéra nechte,« pokračoval, stále ještě nešikovně.

»Ráda si ho nechám, dokud se tu zdržím.«

»To bude, doufám, dlouho.«

»Jste moc laskav, vážně nevím. To musí rozhodnout tetička.«

»Já to s ní dohodnu – v těch tři čtvrtě na sedm.« A Ralph znovu pohlédl na hodinky.

»Jsem ráda, že jsem se sem vůbec dostala,« namítla dívka.

»Myslím, že nenecháváte jiné, aby za vás rozhodovali.«

»Ale ano, pokud rozhodují tak, že se mi to líbí.«

»Tohle rozhodnu tak, jak se to líbí mně,« prohlásil Ralph. »Nechápu, že jsme o vás dosud vůbec nevěděli.«

»Byla jsem tam – stačilo jen přijet a navštívit mě.«

»Tam? Kde jako myslíte?«

»Ve Spojených státech: v New Yorku a v Albany i jinde v Americe.«

»Navštívil jsem Ameriku – projezdil jsem ji celou, ale vás jsem tam neviděl. Nejde mi to do hlavy.«

Slečna Archerová maličko zaváhala. »To proto, že vaše matka a můj otec se nějak nepohodli po smrti mé matky, která umřela, když jsem byla ještě dítě. Vlastně jsme pak ani nečekaly, že se s vámi někdy uvidíme.«

»Já ale nesdílím všechny matčiny neshody – bůh chraň!« zdůraznil mladík. »Vám nedávno umřel otec?« pokračoval vážnějším tónem.

»Ano. Je to už přes rok. Potom byla teta na mě moc hodná. Přijela mě navštívit a navrhla, abych s ní odjela do Evropy.«

»Aha,« utrousil Ralph. »Adoptovala vás.«

»Adoptovala mě?« Dívka jen zírala a znovu zčervenala, zároveň jako by se jí ve tváři mihla bolest, což jejího společníka vyplašilo. Podcenil účinek svých slov. Lord Warburton, který zřejmě toužil dostat se ke slečně Archerové blíž, v tu chvíli došel k bratranci a sestřenici a ona na něj upřela udivené oči. »Ale to ne, neadoptovala mě. Nejsem kandidát na adopci.«

»Prosím tisíckrát za prominutí,« zamumlal Ralph. »Chtěl jsem říct – chtěl jsem říct –« Jenže ani sám nevěděl co.

»Chtěl jste říct, že se mě chopila. Ano, to ona dělá s lidmi ráda. Byla na mě moc hodná,« dodala s viditelně dychtivým úmyslem, aby to řekla jasně, »ale já mám moc ráda svou svobodu.«

»Mluvíte o paní Touchettové?« ozval se starý pán ze svého křesla. »Pojďte sem, drahoušku, a povězte mi o ní. Vždycky jsem vděčný, když se něco dozvím.«

Dívka s úsměvem váhala. »Je opravdu moc dobrotivá,« odpověděla. Poté přešla ke strýci, jehož těmi slovy rozesmála.

Lord Warburton tak zůstal stát s Ralphem Touchettem, kterému za chvíličky řekl: »Před chvílí jsi chtěl znát mou představu zajímavé ženy. Tady ji máš!«